

AA-119

April-2019

B.A., Sem.-II

CC-111 : Geography

(Physical Geography : Climatology & Oceanology)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

- સૂચના : (1) જરૂર જણાય ત્યાં સ્વચ્છ આકૃતિ દોરો.
(2) પરીક્ષાર્થીઓ નકશાકૃતિનો ઉપયોગ કરી શકશે.

1. (a) વાતાવરણની વ્યાખ્યા આપી, વાતાવરણનું બંધારણ સમજાવો. 14

અથવા

સૂર્યાઘાત એટલે શું ? સૂર્યાઘાત પર અસર કરતાં પરિબળો વિગતે સમજાવો.

- (b) યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ખાલી જગ્યા પૂરો : (કોઈપણ ચાર) 4

(1) લાંબા સમયગાળાની વાતાવરણની સરેરાશ પરિસ્થિતિને _____ કહે છે.

(a) પવન (b) દબાણ (c) આબોહવા

(2) પવનની ગતિ માપવાના એકમ _____ છે.

(a) કિમી/કલાક (b) ફૂટ/મિનિટ (c) નોટીકલ

(3) સમાન તાપમાન દર્શાવતી રેખાઓને _____ કહે છે.

(a) સમતાપ (b) સમભાર (c) સમોચ્ચ

(4) ક્ષોભ-આવરણ પછી _____ આવરણ શરૂ થાય છે.

(a) મધ્યાવરણ (b) સમતાપ આવરણ (c) ઉષ્માવરણ

(5) પૃથ્વીનો સરેરાશ આલ્બેડો આશરે _____ છે.

(a) 35% (b) 40% (c) 30%

(6) ઉનાળામાં ભારતમાં વાતા સૂકા અને ગરમ સ્થાનિક પવનોને _____ કહે છે.

(a) લૂ (b) ફન (c) ચિનુક

2. (a) આબોહવાના તત્ત્વોની વિગતે માહિતી આપો. 14

અથવા

વર્ષણના સ્વરૂપો અને પ્રકારો વિગતે સમજાવો.

- (b) ‘ખરાં’ કે ‘ખોટા’ની નિશાની કરો : (કોઈપણ ચાર) 4
- (1) વાતાવરણનું દબાણ માપવા માટે વાયુભારમાપક વપરાય છે.
  - (2) વાતાવરણમાં કાર્બન-ડાયોક્સાઈડનું પ્રમાણ 0.03 ટકા જોવા મળે છે.
  - (3) પશ્ચિમિયા પવનો ઉષ્ણકટિબંધમાં વાય છે.
  - (4) વાતાભિમુખ બાજુએ વરસાદ ઓછો પડે છે.
  - (5) વિશ્વમાં સૌથી વધુ વરસાદ મેઘાલયમાં થાય છે.
  - (6) ‘પાયરેનોમીટર’ સાધન દ્વારા હવામાનના સૂર્યાઘાત તત્ત્વ માપવામાં આવે છે.
3. (a) સમુદ્રજળની ક્ષારતાની માહિતી આપો. 14
- અથવા**
- સમુદ્રજળના તાપમાન અંગે નોંધ લખો.
- (b) યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ખાલી જગ્યા પૂરો : (કોઈપણ ત્રણ) 3
- (1) સમુદ્રની સૌથી વધુ ઊંડાઈ _____ કિમી છે.
(a) 08 (b) 10 (c) 11
  - (2) દિવસે _____ લહેર વાય છે.
(a) જમીનની (b) દરિયાની (c) જંગલની
  - (3) પૂનમના દિવસે _____ પ્રકારની ભરતી આવે છે.
(a) દૈનિક ભરતી (b) લઘુત્તમ ભરતી (c) ગુરુત્તમ ભરતી
  - (4) _____ મહાસાગરમાં સૌથી લાંબી સમુદ્રી પર્વતમાળાઓ આવેલી છે.
(a) પેસિફિક (b) એટલાન્ટિક (c) હિન્દ મહાસાગર
  - (5) સમુદ્રના પાણીમાં સોડિયમ ક્લોરાઈડનું પ્રમાણ _____ ટકા હોય છે.
(a) 77.8 (b) 52 (c) 18
4. (a) સમુદ્ર મોજાના પ્રકારો સમજાવો. 14
- અથવા**
- સમુદ્ર પ્રવાહો ઉત્પન્ન થવાના કારણો સદષ્ટાંત સમજાવો અને પ્રવાહોની અસરો વિગતે ચર્ચો.
- (b) ‘ખરાં’ કે ‘ખોટા’ની નિશાની કરો : (કોઈપણ ત્રણ) 3
- (1) સૂર્યના કિરણો સમુદ્રમાં 180 મીટરથી વધુ ઊંડાઈએ પ્રવેશી શકતા નથી.
  - (2) સમુદ્રમાં ભરતી ઓટ આવવાનું કારણ ચંદ્રનું ગુરુત્વાકર્ષણ બળ છે.
  - (3) સમુદ્રના તળિયે ભૂકંપના કારણે ઉત્પન્ન થતાં વિનાશક મોજાં જાપાની નામે ઓળખાય છે.
  - (4) સમુદ્રજળમાં 1000 ગ્રામમાં 35 ગ્રામ ક્ષારતા હોય છે.
  - (5) ઠંડા પ્રવાહને કારણે અલાસ્કાના કિનારાનું તાપમાન હુંફાળું રહે છે.

Seat No. : _____

AA-119

April-2019

B.A., Sem.-II

CC-111 : Geography

(Physical Geography : Climatology & Oceanology)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

- Instructions :** (1) Draw neat diagrams wherever necessary.
(2) Candidates may use stencils map wherever necessary.

1. (a) Give the definition of atmosphere. Explain the composition of atmosphere. **14**

OR

What is Insolation ? Explain the detail the factor affecting insolation.

- (b) Choose the right options for the following (any **four**) : **4**

(1) Average condition of atmosphere for long term is called _____.

- (a) wind (b) pressure (c) climate

(2) The measure of wind velocity is in _____ unit.

- (a) km/hr (b) ft/min (c) Nautical

(3) The line showing equal temperature is known as _____.

- (a) Isotherms (b) Isobars (c) Contour

(4) After the troposphere _____ layer starts.

- (a) Mesosphere (b) Stratosphere (c) Ionosphere

(5) The albedo of the earth is approximately _____ %.

- (a) 35% (b) 40% (c) 30%

(6) The dry and hot local winds that blow during the summer in India are known as _____.

- (a) Loo (b) Foehn (c) Chinook

2. (a) Give detail information on elements of climate. **14**

OR

State in detail forms and types of precipitation.

- (b) State true or false : (any **four**) : 4
- (1) Barometer is used to measure atmospheric pressure.
  - (2) In atmosphere carbon dioxide is observed 0.03%.
  - (3) Westerlies blows across the tropical zone of the earth.
  - (4) Leeward side of the mountain receives less rainfall.
  - (5) Meghalaya records the highest rainfall in the world.
  - (6) Insolation element of climate is measured by the pyranometer.
3. (a) Give information about salinity of ocean water. 14
- OR**
- Write a note on temperature of oceanic water.
- (b) Choose the right options for the following (any **three**) : 3
- (1) The highest depth of the sea is _____ k.m.
(a) 08   (b) 10   (c) 11
  - (2) During the day time _____ breeze blows.
(a) land   (b) sea   (c) forest
  - (3) _____ type of tide occur on full moon day.
(a) diurnal tide   (b) neap tide   (c) spring tide
  - (4) _____ ocean has the longest mid oceanic ridges.
(a) Pacific   (b) Atlantic   (c) Indian
  - (5) The amount of sodium chloride in the sea water is _____ %.
(a) 77.8   (b) 52   (c) 18
4. (a) Explain types of oceanic waves. 14
- OR**
- Explain with examples about the causes of the origin of ocean currents and discuss ocean currents in detail.
- (b) State 'True' or 'False'. (any **three**) 3
- (1) Sun rays cannot enter in the sea after the depth of 180 metres.
  - (2) The reason for the tide's and ebbs in the sea is moon's gravitation force.
  - (3) Japan are hazardous waves produced by earthquakes under the sea.
  - (4) 1000 grams of sea water contains 35 grams of salinity.
  - (5) Due to cold current the temperature of the Alaskan coast remains warm.